

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
28 серпня 2025 р., протокол №07

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

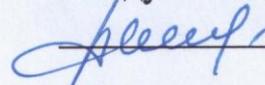
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
освітньо-професійна програма «Туризм і рекреація»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Схвалено на засіданні кафедри
туризму та готельно-ресторанної
справи

26 серпня 2025р., протокол № 05

Завідувач кафедри

 Альона КЛИМЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми

 Валентина ЛЮБЧЕНКО

Розробник: кандидат історичних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи ЛЮБЧЕНКО Валентина

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 22 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація екскурсійної діяльності» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-професійна програма «Туризм і рекреація» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфера обслуговування від 28 серпня 2025 р., протокол № 07.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,2	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
56 год.	-		
		Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-19.10-
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про екскурсійну діяльність як складову туристично-рекреаційної сфери, а також набуття теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для організації, розробки та проведення екскурсій різних видів з урахуванням психологічних, методичних, організаційних і безпекових аспектів професійної діяльності.

Завданням навчальної дисципліни є:

- формування розуміння сутності, функцій і значення екскурсійної діяльності в системі туристичного обслуговування;
- ознайомлення з етапами становлення та сучасними тенденціями розвитку екскурсійної справи в Україні та світі;
- вивчення нормативно-правових, організаційних і управлінських засад здійснення екскурсійної діяльності;
- опанування психологічних основ екскурсійного процесу, особливостей сприйняття, уваги, пам'яті та уяви екскурсантів;
- засвоєння методики та техніки підготовки й проведення оглядових, тематичних, спеціалізованих та музейних екскурсій;
- формування практичних навичок професійної діяльності екскурсовода, зокрема культури мовлення, комунікації, ораторської майстерності та невербальної взаємодії з групою;
- розвиток здатності до створення інноваційного екскурсійного продукту з урахуванням потреб цільової аудиторії та регіонального екскурсійного потенціалу;
- формування відповідального ставлення до безпеки екскурсантів, етичних норм і стандартів професійної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» та освітньою програмою «Туризм і рекреація»:

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.

СК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

СК06. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

СК08. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

СК09. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-19.10-
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 5

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання (ПРН) за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація»:

ПРН06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПРН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

– *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести дискусію і відстоювати свою позицію; вміння шукати, аналізувати та використовувати інформацію;

– *уміння виступати привселюдно*: вміння публічно та професійно презентувати результати власних досліджень;

– *гнучкість і адаптивність*: вміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

– *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, доброчесність, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1.

Екскурсійна теорія та основи екскурсійних послуг

Тема 1. Теорія екскурсійної діяльності (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Поняття екскурсії та її суть. Основні підходи до визначення поняття. Класифікація екскурсій: за тематикою, за змістом, складом, кількістю учасників, місцем проведення, способом проведення. Функції та завдання екскурсії. Екскурсійний процес, його основні принципи (науковість, доступність, системність, переконливість). Нормативно-правові засади екскурсійної діяльності. Значення екскурсії в турист очно-рекреаційній діяльності. Дидактичні принципи екскурсійного процесу: науковість, доступність, системність, переконливість. Поняття про екскурсійне обслуговування. Види екскурсійних послуг.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-19.10-
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			05.01/242.00.1/Б/ОК32
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	-2026 Арк 22 / 6

Тема 2. Історія становлення та розвиток екскурсійної справи в світі та Україні (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Основні етапи розвитку екскурсійної справи в світі. Історія екскурсійної діяльності в Україні: зародження екскурсійної справи (XVIII-XIX ст.); становлення організаційних форм екскурсійної діяльності (кн. XIX ст. – початок XX ст.); «золоте десятиріччя» (20-ті рр. XX ст.). Утворення та розбудова радянських екскурсійних організацій. (30-ті та 50-60-ті рр. XX ст.). Розвиток радянської екскурсійної справи (70-80-ті рр. XX-го ст.), Перехідний етап. Сучасний стан екскурсійної справи в Україні. Вплив COVID-19 та воєнного стану на розвиток екскурсійної діяльності,

Тема 3. Організація екскурсійної діяльності (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Нормативно-правове регулювання організації туристичної та екскурсійної діяльності в Україні. Характеристика існуючих систем державного регулювання туристично-екскурсійної діяльності у різних країнах світу. Сертифікація екскурсійної діяльності в туризмі. Ліцензування й податкове регулювання екскурсійнотуристичної діяльності. Конституція України. Закон України «Про туризм». «Державна програма розвитку туризму в Україні». Всесвітня туристична організація (ЮНВТО). Всеукраїнська асоціація гідів. Страхування, медична допомога, забезпечення безпеки при організації туристичної і екскурсійної діяльності.

Тема 4. Психологія в екскурсійній справі (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Екскурсія як процес пізнання. Механізми сприйняття інформації. Пізнавальні, емоційні та вольові процеси сприйняття екскурсійного матеріалу. Поєднання чуттєвого та логічного методів пізнання в процесі екскурсії. Уявлення, судження та умовиводи як складові процесу мислення екскурсантів. Асоціації в екскурсіях. Словесні, наочні та практичні методи роботи екскурсовода з екскурсантами. Правила екскурсійного спілкування

Психоемоційний контакт між екскурсоводом та групою, методи його встановлення та підтримки. Активність екскурсантів як показник ефективності екскурсії. Зацікавленість та її прояви. Особливості сприйняття інформації. Дедуктивний та індуктивний методи пізнання в екскурсіях. Види пам'яті. Привертання, концентрація та переведення уваги. Втрата і деконцентрація уваги та способи їх подолання. Уява екскурсантів, її роль у реалізації завдань екскурсії. Образ території (теми) як головний результат екскурсії

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-19.10-
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 7

Змістовий модуль 2 Екскурсійна методика

Тема 5. Методика та техніка проведення екскурсій (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. Колективний характер роботи. Розподіл і виконання обов'язків членів групи. Терміни та основні етапи підготовки екскурсії: визначення цілі, вибір теми, підбір та вивчення літературних, архівних, етнографічних джерел та мемуарів; робота зі змістом екскурсії; підбір та вивчення екскурсійних об'єктів; складання та інспектування маршрутів; підготовка контрольного тексту екскурсії; мова екскурсовода; комплектування та використання «портфеля екскурсовода»; вибір методичних засобів; складання методичних розробок. Технічне забезпечення екскурсії. Організація роботи групи. Використання вільного часу в екскурсії. Місце екскурсовода при проведенні екскурсії. Додержання часу екскурсії. Техніка відповіді на запитання екскурсантів. Паузи на екскурсії. Елементи ритуалу на екскурсіях. Володіння екскурсійною методикою. Дотримання законів логіки в екскурсійній діяльності. Логічна форма екскурсії. Логічні проблеми в екскурсіях та можливості їх усунення. Порядок складання технологічної карти екскурсії.

Класифікація методичних прийомів ведення екскурсій. Використання редуційних та індукційних методів в екскурсії. Метод аналізу. Метод синтезу. Метод порівняння. Показ його сутність, задачі, умови. Послідовність дій екскурсовода при показі об'єкта. Ступені показу. Види показу. Особливості показу. Показ як реалізація принципу наочності. Методичні прийоми показу. Розповідь в екскурсії. Основні вимоги до розповіді на екскурсії. Особливості розповіді на екскурсії. Методичні прийоми розповіді. Сполучення розповіді і показу на екскурсії. Види методичних екскурсійних прийомів.

Тема 6. Вдосконалення екскурсійної методики (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Сутність екскурсійної методики. Сучасні шляхи вдосконалення екскурсійної методики. Новітні форми проведення екскурсії. Особливості організації квест-екскурсії. Стенд-ап екскурсія.

Активна життєва позиція екскурсовода. Конструктивні, організаторські, комунікативні та аналітичні здібності екскурсовода. Тенденційність в роботі екскурсовода. Роль темпераменту екскурсовода у проведенні екскурсії. Авторитет та індивідуальність екскурсовода. Моральні якості. Самооцінка.

Ораторське мистецтво. Вербальна/невербальна комунікація. Прийом перемикання уваги. Прийоми екскурсійної довідки. Характеристика об'єкта. Прийом пояснення і коментування. Прийом репортажу і цитування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			Ф-19.10-
	ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 8

Тема 7. Особливості проведення різних видів екскурсій (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Оглядові екскурсії. Тематичні екскурсії. Особливості проведення тематичних і оглядових екскурсій. Особливості проведення пізнавальних екскурсій. Дитячі екскурсії. Специфіка проведення дорослих екскурсій. Особливості проведення історичних екскурсій. Особливості проведення літературних екскурсій. Особливості проведення гастрономічних екскурсій. Автобусні екскурсії. Вихід екскурсантів з автобусу. Перехід екскурсантів від автобусу до об'єкта. Повернення в автобус. Техніка розповіді під час руху автобусу. Обов'язки екскурсовода на маршруті. Обов'язки водія на маршруті. Організація роботи групи.

Тема 8. Особливості проведення екскурсій в музеях (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Типи та профілі музеїв. Становлення та розвиток музейної справи. Екскурсійно-виставкова діяльність музеїв. Категорії музеїв України. Музейна екскурсія як складова частина програми екскурсійного обслуговування. Відвідання музею як складова частина екскурсії. Особливості проведення екскурсій в музеях. Основні методичні прийоми проведення музейних екскурсій. Методичні підходи до екскурсійного навантаження під час відвідування музеїв. Визначення мети і завдань музейної екскурсії. Екскурсії у краєзнавчих музеях. Екскурсії в історичних музеях. Екскурсії у природничих музеях. Екскурсії у літературних музеях

Тема 9. Професійна майстерність екскурсовода (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Професійна майстерність екскурсовода. Знання та уміння. Ерудиція екскурсовода. Фактори, що впливають на екскурсійну майстерність. Інтуїція екскурсовода. Шляхи підвищення екскурсійної майстерності. Професійні вміння та навички екскурсовода. Система навчальних вправ. Домашні завдання. Мова екскурсовода. Екскурсовод як інформатор, коментатор, співрозмовник, порадник, емоційний лідер. Форми ораторського мистецтва екскурсовода. Зовнішня та внутрішня мова екскурсовода. Прихований діалог. Стиль та культура мови. Мовний етикет. Темп та ритм мови. Логічні наголоси. Невербальні засоби спілкування. Класифікація жестів, що використовуються в екскурсійному показі. Вказівні, просторові, реконструктивні, спонукальні, емоційні жести. Міміка та поза екскурсовода. Екскурсійний етикет.

Тема 10. Розробка нової екскурсій (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Маркетинговий аналіз середовища екскурсійної діяльності. Формулювання теми, мети і завдань екскурсії, з'ясування інноваційних переваг екскурсійного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 9

продукту. Визначення можливостей проведення екскурсії за темою на визначеній території, характеру та форми екскурсії, цільової аудиторії продукту. Відбір літератури та складання бібліографії. Пошуки інших джерел екскурсійного матеріалу (літературних, архівних, статистичних тощо). Аналіз джерел інформації. Відбір та вивчення екскурсійних об'єктів. Класифікація об'єктів, критерії їх оцінки. Підготовка картки (паспорту) об'єкту. Розробка та складання маршруту екскурсії. Об'їзд (обхід) маршруту, складання його картосхеми. Написання контрольного тексту екскурсії. Комплектування «портфелю екскурсовода». Відбір методичних прийомів проведення екскурсії. Визначення техніки проведення екскурсії. Складання методичної розробки. Укладання документації екскурсії (технологічної карти, таблицю екскурсії). Індивідуальний текст екскурсії, його особливості. Структура тексту. Затвердження екскурсії і впровадження її у сферу екскурсійного обслуговування.

Тема 11 Екскурсійний потенціал Житомирщини (ЗК03, ЗК13, ЗК14, СК01, СК06, СК08, СК09, ПРН06, ПРН12, ПРН15, ПРН16)

Історико-культурна спадщина Житомирського регіону. Хронологія міста. Основні історичні об'єкти міста. Готельно-відпочинкова індустрія міста. Екскурсійні маршрути міста в пропозиціях туристичних організацій та екскурсоводів міста. Екскурсійні об'єкти Житомирщини та їх використання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026	
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 10	

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
<i>Змістовий модуль 1 Екскурсійна теорія та основи екскурсійних послуг</i>								
Тема 1. Теорія екскурсійної діяльності	10	4	2	4	-	-	-	-
Тема 2. Історія становлення та розвиток екскурсійної справи в світі та Україні	12	4	2	6	-	-	-	-
Тема 3. Організація екскурсійної діяльності	12	2	2	8	-	-	-	-
Тема 4. Психологія в екскурсійній справі	11	2	3	6	-	-	-	-
Модульний контроль	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	46	12	10	24	-	-	-	-
<i>Змістовий модуль 2 Екскурсійна методика</i>								
Тема 5. Методика та техніка проведення екскурсій	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 6. Екскурсійна методика і шляхи її вдосконалення	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 7. Особливості проведення різних видів екскурсій	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 8. Особливості проведення екскурсій в музеях	12	4	2	6	-	-	-	-
Тема 9. Професійна майстерність екскурсовода	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 10. Розробка нової екскурсій	12	2	4	6				
Тема 11 Екскурсійний потенціал Житомирщини	9	2	3	4				
Модульний контроль	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	74	20	22	32	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 11

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1 Екскурсійна теорія та основи екскурсійних послуг			
1	Тема 1. Теорія екскурсійної діяльності	2	-
2	Тема 2. Історія становлення та розвиток екскурсійної справи в світі та Україні	2	-
3	Тема 3. Організація екскурсійної діяльності	2	-
4	Тема 4. Психологія в екскурсійній справі	4	-
Змістовий модуль 2 Екскурсійна методика			
5	Тема 5. Методика та техніка проведення екскурсій	4	-
6	Тема 6. Екскурсійна методика і шляхи її вдосконалення	2	-
7	Тема 7. Особливості проведення різних видів екскурсій	4	-
8	Тема 8. Особливості проведення екскурсій в музеях	2	-
9	Тема 9. Професійна майстерність екскурсовода	2	-
10	Тема 10. Розробка нової екскурсій	4	-
11	Тема 11 Екскурсійний потенціал Житомирщини	4	-
РАЗОМ		32	-

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1 Екскурсійна теорія та основи екскурсійних послуг			
1	Тема 1. Теорія екскурсійної діяльності Поняття екскурсії та її суть. Основні підходи до визначення поняття. Класифікація екскурсій: за тематикою, за змістом, складом, кількістю учасників, місцем проведення, способом проведення. Функції та завдання екскурсії. Екскурсійний процес, його основні принципи (науковість, доступність, системність, переконливість). Нормативно-правові засади екскурсійної діяльності. Значення екскурсії в турист очно-рекреаційній діяльності. Дидактичні принципи екскурсійного процесу: науковість, доступність, системність, переконливість. Поняття про екскурсійне обслуговування. Види екскурсійних послуг.	4	-
2	Тема 2. Історія становлення та розвиток екскурсійної справи в світі та Україні Основні етапи розвитку екскурсійної справи в світі. Історія	6	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 12

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	екскурсійної діяльності в Україні: зародження екскурсійної справи (XVIII-XIX ст.); становлення організаційних форм екскурсійної діяльності (кн.. XIX ст.. – початок XX ст.); «золоте десятиріччя» (20-ті рр.. XX ст..). Утворення та розбудова радянських екскурсійних організацій. (30-ті та 50-60-ті рр.. XX ст.). Розвиток радянської екскурсійної справи (70-80-ті рр. XX-го ст.), Перехідний етап. Сучасний стан екскурсійної справи в Україні. Вплив COVID-19 та воєнного стану на розвиток екскурсійної діяльності,		
3	Тема 3. Організація екскурсійної діяльності Нормативно-правове регулювання організації туристичної та екскурсійної діяльності в Україні. Характеристика існуючих систем державного регулювання туристично-екскурсійної діяльності у різних країнах світу. Сертифікація екскурсійної діяльності в туризмі. Ліцензування й податкове регулювання екскурсіотуристичної діяльності. Конституція України. Закон України «Про туризм». «Державна програма розвитку туризму в Україні». Всесвітня туристична організація (ЮНВТО). Всеукраїнська асоціація гідів. Страхування, медична допомога, забезпечення безпеки при організації туристичної і екскурсійної діяльності.	8	-
4	Тема 4. Психологія в екскурсійній справі Екскурсія як процес пізнання. Механізми сприйняття інформації. Пізнавальні, емоційні та вольові процеси сприйняття екскурсійного матеріалу. Поєднання чуттєвого та логічного методів пізнання в процесі екскурсії. Уявлення, судження та умовиводи як складові процесу мислення екскурсантів. Асоціації в екскурсіях. Словесні, наочні та практичні методи роботи екскурсовода з екскурсантами. Правила екскурсійного спілкування Психоемоційний контакт між екскурсоводом та групою, методи його встановлення та підтримки. Активність екскурсантів як показник ефективності екскурсії. Зацікавленість та її прояви. Особливості сприйняття інформації. Дедуктивний та індуктивний методи пізнання в екскурсіях. Види пам'яті. Привертання, концентрація та переведення уваги. Втрата і деконцентрація уваги та способи їх подолання. Уява екскурсантів, її роль у реалізації завдань екскурсії. Образ території (теми) як головний результат екскурсії	6	-
Змістовий модуль 2 Екскурсійна методика			
5	Тема 5. Методика та техніка проведення екскурсій Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. Колективний характер роботи. Розподіл і виконання обов'язків членів групи. Терміни та основні етапи підготовки екскурсії: визначення цілі, вибір теми, підбір та вивчення літературних, архівних, етнографічних джерел та мемуарів; робота зі змістом екскурсії; підбір та вивчення екскурсійних об'єктів; складання та інспектування маршрутів; підготовка контрольного тексту екскурсії;	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 13

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	мова екскурсовода; комплектування та використання «портфеля екскурсовода»; вибір методичних засобів; складання методичних розробок. Технічне забезпечення екскурсії. Організація роботи групи. Використання вільного часу в екскурсії. Місце екскурсовода при проведенні екскурсії. Додержання часу екскурсії. Техніка відповіді на запитання екскурсантів. Паузи на екскурсії. Елементи ритуалу на екскурсіях. Володіння екскурсійною методикою. Дотримання законів логіки в екскурсійній діяльності. Логічна форма екскурсії. Логічні проблеми в екскурсіях та можливості їх усунення. Порядок складання технологічної карти екскурсії. Класифікація методичних прийомів ведення екскурсій. Використання редуційних та індукційних методів в екскурсії. Метод аналізу. Метод синтезу. Метод порівняння. Показ його сутність, задачі, умови. Послідовність дій екскурсовода при показі об'єкта. Ступені показу. Види показу. Особливості показу. Показ як реалізація принципу наочності. Методичні прийоми показу. Розповідь в екскурсії. Основні вимоги до розповіді на екскурсії. Особливості розповіді на екскурсії. Методичні прийоми розповіді. Сполучення розповіді і показу на екскурсії. Види методичних екскурсійних прийомів.		
6	Тема 6. Вдосконалення екскурсійної методики Сутність екскурсійної методики. Сучасні шляхи вдосконалення екскурсійної методики. Новітні форми проведення екскурсії. Особливості організації квест-екскурсії. Стенд-ап екскурсія. Активна життєва позиція екскурсовода. Конструктивні, організаторські, комунікативні та аналітичні здібності екскурсовода. Тенденційність в роботі екскурсовода. Роль темпераменту екскурсовода у проведенні екскурсії. Авторитет та індивідуальність екскурсовода. Моральні якості. Самооцінка. Ораторське мистецтво. Вербальна/невербальна комунікація. Прийом перемикання уваги. Прийоми екскурсійної довідки. Характеристика об'єкта. Прийом пояснення і коментування. Прийом репортажу і цитування.	4	-
7	Тема 7. Особливості проведення різних видів екскурсій Оглядові екскурсії. Тематичні екскурсії. Особливості проведення тематичних і оглядових екскурсій. Особливості проведення пізнавальних екскурсій. Дитячі екскурсії. Специфіка проведення дорослих екскурсій. Особливості проведення історичних екскурсій. Особливості проведення літературних екскурсій. Особливості проведення гастрономічних екскурсій. Автобусні екскурсії. Вихід екскурсантів з автобусу. Перехід екскурсантів від автобусу до об'єкта. Повернення в автобус. Техніка розповіді під час руху автобусу. Обов'язки екскурсовода на маршруті. Обов'язки водія на маршруті. Організація роботи групи.	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 14

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
8	Тема 8. Особливості проведення екскурсій в музеях Типи та профілі музеїв. Становлення та розвиток музейної справи. Екскурсійно-виставкова діяльність музеїв. Категорії музеїв України. Музейна екскурсія як складова частина програми екскурсійного обслуговування. Відвідання музею як складова частина екскурсії. Особливості проведення екскурсій в музеях. Основні методичні прийоми проведення музейних екскурсій. Методичні підходи до екскурсійного навантаження під час відвідування музеїв. Визначення мети і завдань музейної екскурсії. Екскурсії у краєзнавчих музеях. Екскурсії в історичних музеях. Екскурсії у природничих музеях. Екскурсії у літературних музеях/	6	-
9	Тема 9. Професійна майстерність екскурсовода Професійна майстерність екскурсовода. Знання та уміння. Ерудиція екскурсовода. Фактори, що впливають на екскурсійну майстерність. Інтуїція екскурсовода. Шляхи підвищення екскурсійної майстерності. Професійні вміння та навички екскурсовода. Система навчальних вправ. Домашні завдання. Мова екскурсовода. Екскурсовод як інформатор, коментатор, співрозмовник, порадник, емоційний лідер. Форми ораторського мистецтва екскурсовода. Зовнішня та внутрішня мова екскурсовода. Прихований діалог. Стель та культура мови. Мовний етикет. Темп та ритм мови. Логічні наголоси. Невербальні засоби спілкування. Класифікація жестів, що використовуються в екскурсійному показі. Вказівні, просторові, реконструктивні, спонукальні, емоційні жести. Міміка та поза екскурсовода. Екскурсійний етикет.	4	-
10	Тема 10. Розробка нової екскурсії Маркетинговий аналіз середовища екскурсійної діяльності. Формулювання теми, мети і завдань екскурсії, з'ясування інноваційних переваг екскурсійного продукту. Визначення можливостей проведення екскурсії за темою на визначеній території, характеру та форми екскурсії, цільової аудиторії продукту. Відбір літератури та складання бібліографії. Пошуки інших джерел екскурсійного матеріалу (літературних, архівних, статистичних тощо). Аналіз джерел інформації. Відбір та вивчення екскурсійних об'єктів. Класифікація об'єктів, критерії їх оцінки. Підготовка картки (паспорту) об'єкту. Розробка та складання маршруту екскурсії. Об'їзд (обхід) маршруту, складання його картосхеми. Написання контрольного тексту екскурсії. Комплектування «портфелю екскурсовода». Відбір методичних прийомів проведення екскурсії. Визначення техніки проведення екскурсії. Складання методичної розробки. Укладання документації екскурсії (технологічної карти, таблицю екскурсії). Індивідуальний текст екскурсії, його особливості. Структура тексту. Затвердження екскурсії і впровадження її у сферу екскурсійного обслуговування.	6	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 15

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
11	Тема 11 Екскурсійний потенціал Житомирщини Історико-культурна спадщина Житомирського регіону. Хронологія міста. Основні історичні об'єкти міста. Готельно-відпочинкова індустрія міста. Екскурсійні маршрути міста в пропозиціях туристичних організацій та екскурсиводів міста. Екскурсійні об'єкти Житомирщини та їх використання.	4	
РАЗОМ		56	-

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальним самостійним завданням під час вивчення дисципліни «Організація екскурсійної діяльності» є написання тез доповіді за тематикою запропонованою керівником курсу.

Тези доповіді (гр. thesis – положення, твердження) – це опубліковані до початку наукової конференції матеріали із викладом основних аспектів наукової доповіді. Вони фіксують наукову точку зору автора і містять матеріали, які раніше не друкувалися. Завдяки влучно складеним тезам, автор має можливість створити собі репутацію фахівця, здатного в логічній і переконливій, ясній і доступній для адресата формі висловлювати результати своєї роботи. Тези на конференцію – це не план наукової роботи і не список основних положень.

Порядок підготовки тез:

- визначення теми дослідження;
- аналіз літератури за темою дослідження;
- визначення проблемного питання в рамках теми дослідження;
- формулювання назви тез доповідей;
- узгодження назви тез та напряму дослідження з науковим керівником;
- написання тез;
- узгодження тексту тез з науковим керівником;
- публікація тез доповіді.

Оформлення тез здійснюється відповідно до вимог актуальної конференції, відображених у інформаційному листі заходу. При поданні тез на перевірку здобувачі вищої освіти мають зазначити, відповідно до вимог якої конференції здійснювалася підготовка тез. Обов'язковим елементом контролю та оцінювання тез як індивідуального завдання є перевірка їх на плагіат з використанням доступного програмного забезпечення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 16

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<p>ПРН06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.</p> <p>ПРН12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.</p> <p>ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.</p> <p>ПРН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, підготовка доповідей, написання есе, тез)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<p>ПРН06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.</p> <p>ПРН12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.</p> <p>ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.</p> <p>ПРН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання практичних завдань; – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 17

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;

– поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі екзамену.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	48
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	12
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):	20
Перемога (участь) у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, міжнародних конкурсах за фахом	10 (5)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК32 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 18

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Підготовка наукових статей	10
Підготовка (презентація) тез доповідей наукових конференцій	5 (10)
Участь у засіданнях наукового гуртка	5
Участь у вебінар, семінарах, зустрічах із фахівцями сфери та стейкхолдерами	5
Разом за виконання завдань поточного контролю	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10
Участь у дискусії	5
Виконання тестових завдань	15
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	18
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	48

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 19

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 20

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 21

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Екскурсія	Excursion
2	Екскурсовод	The guide
3	Екскурсант	Sightseer
4	Портфель екскурсовода	Tour guide portfolio
5	Екскурсійний об'єкт	Tourist attraction
6	Екскурсійна майстерність	Excursion skills
7	Локальний принцип	Local principle
8	Моторний принцип	Motor principle
9	Дедуктивний метод	The deductive method
10	Конструктивний компонент екскурсії	Constructive component of the excursion
11	Ліцензія на здійснення туристичної діяльності	Licence to conduct tourism activities
12	Підпорядковані логічні переходи	Subordinate logical transitions
13	Тотожні логічні переходи	Identical logical transitions
14	Протилежні логічні переходи	Opposite logical transitions
15	Темперамент	Temperament
16	Самооцінка	Self-esteem
17	Екскурсійний етикет	Excursion etiquette
18	Технологічна карта екскурсії	Technological map of the excursion
19	Невербальні засоби	Non-verbal means
20	Культурологічні екскурсійні програми	Cultural excursion programmes

12. Рекомендована література

Основна література

1. Гаврилюк А. Державна політика у сфері туризму в Україні: соціогуманітарний вимір / А. Гаврилюк. – Київ : Ліра-К, 2022. – 428 с.

URL: <https://cutt.ly/ituJxw3r>

2. Кучер П., Никига О., Лабарткава К. та ін.. Організація туристичних подорожей : навч.-метод. посіб. / з. — Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2024. — 136 с. URL: <https://cutt.ly/StujTYzz>

3. Негодченко В. Екскурсіологія : підручник. / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В. Негодченка. – Київ : Каравела, 2023. – 370 с. URL: <http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/584/1/%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%9A%D0%A3%D0%A0%D0%A1%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF%202022.pdf>

4. Опря Б. Організація туристичних подорожей: навчально-методичний посібник для студентів 3 курсу природничо-економічного факультету спеціальності 242 Туризм. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. 154 с. URL: <https://cutt.ly/otujOKAJ>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОКЗ2 -2026
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 22

5. Рутинський М. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження: Навчальний посібник /М. Рутинський. – Київ: Центр учбової літератури, 2020. – 432 с. URL: <https://spadok.org.ua/books/Rutynskyy-M.-Y.-Zamkovyy-turyzm-v-Ukraini-book.pdf>

Допоміжна література

1. Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцям туристичного супроводу, від 20 жовтня 2004 р., N 1344/9943.
2. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство : Навчальний посібник. – 2-ге вид. – К.: Альтепрес, 2012. – 444 с.
3. Організація екскурсійної діяльності. Опорний конспект лекцій. Укладач О.О. Каролоп. – К.: Видавничий центр КНТЕУ. – 2002. – 45 с.
4. Чагайда І. М., Грибакова С. В. Екскурсознавство. Навчальний посібник. – К.: “Кондор”, 2004. – 204 с.
5. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дьорова Т.А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2004. 166 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про туризм» (1995р.)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Офіційний сайт ООН URL: <http://www.un.org>
3. Список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. URL:
<https://cutt.ly/utujUHZB>
4. World Tourism Organization UNWTO. URL :<https://www.unwto.org/>
5. Офіційний сайт департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України URL: <https://cutt.ly/XtujImX3>
5. Офіційний сайт Держкомстату України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Електронні фахові наукові видання Національної наукової бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN